

**Вищий навчальний заклад
"Університет імені Альфреда Нобеля"**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор **Сергій ХОЛОД**

01 березня 2023 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПЕДАГОГІЧНУ МАЙСТЕРНЮ
у Вищому навчальному закладі
«Університет імені Альфреда Нобеля»
ПП-551-073
Редакція 3**

м. Дніпро

2023 р.

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 2
ПОЛОЖЕННЯ про педагогічну майстерню у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-073	Редакція 3

ЗМІСТ

1	Призначення і сфера використання	3
2	Нормативні посилання	3
3	Визначення та скорочення	4
4	Загальні положення	4
5	Керівництво педагогічною майстернею	5
6	Мета, завдання, напрями діяльності педагогічної майстерні	6
7	Основні складові змістової діяльності педагогічної майстерні	7
8	Права і обов'язки здобувачів	9
9	Внесення змін і доповнень до положення	9

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 3
ПОЛОЖЕННЯ про педагогічну майстерню у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-073	Редакція 3

1. Призначення і сфера використання

1.1. Це Положення вводиться для визначення змісту, цілей, завдань та основних напрямів діяльності педагогічної майстерні у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля».

1.2. Цим Положенням керуються в своїй діяльності професорсько-викладацький склад, працівники структурних підрозділів, які задіяні у роботі педагогічної майстерні, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії.

1.3. Положення не є конфіденційним документом в межах Університету.

2. Нормативні посилання

Дане Положення розроблене відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів, які регламентують діяльність ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», а саме:

<i>Код документу</i>	<i>Назва документу</i>
№ 1556-VII від 1.07.2014 р.	Закон України "Про вищу освіту"
№ 579 від 12.08.2015 р.	Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність"
№ 1187 від 30.12.2015 р.	Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти"
№261 Від 23.03.2016 р.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)»
№ 251 від 31.12.2016 р.	Положення "Про організацію освітнього процесу в Університеті імені Альфреда Нобеля"
№ 600 від 01 червня 2016 р.	Наказ Міністерства освіти і науки України "Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти"
№ С-530-002 від 30.06.2016 р.	Стратегія розвитку Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля на 2016-2030 рр.
від 30.05.2016 р.	Положення про аспірантуру Університету імені Альфреда Нобеля
№ 69 від 26.01.2012 р.	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про створення авторських творчих майстерень учителів на базі інститутів післядипломної педагогічної освіти»
ПП-551-069 № 8 від 20.10.2016 р.	Положення про підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» за освітньо-науковою програмою 015 Професійна освіта у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 4
ПОЛОЖЕННЯ про педагогічну майстерню у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-073	Редакція 3

ПП-551-072	Положення про науково-викладацьку практику аспірантів Університету імені Альфреда Нобеля
ПП-551-061 № 9 від 20.12 2018 р.	Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників
№ 44 (із змінами) від 12 січня 2022 р.	Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»

3. Визначення та скорочення

Університет – Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля».

НПП – науково-педагогічні працівники.

ЗВО – заклад вищої освіти.

Здобувачі – здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії.

ОНП – освітньо-наукова програма

4. Загальні положення

4.1. Педагогічна майстерня створюється на базі Університету при кафедрах (надалі – Майстерня); є некомерційним добровільним самоправним формуванням осіб, зацікавлених у взаємному професійному спілкуванні і орієнтованих на розвиток професійної майстерності. Головна функція Майстерні - «навчання творчості», що актуалізує ресурси для успішного наукового й професійного становлення і розвитку аспірантів.

4.2. Майстерня є формою творчої взаємодії здобувачів і НПП, в основі якої – спільна діяльність здобувачів та керівника майстерні, який створює умови для сходження кожного учасника на новий щабель професійності та нового досвіду шляхом самостійної або колективної творчості. Завдяки творчій співпраці здобувачі мають можливість побачити практичну діяльність педагога-майстра, порівняти її зі своїми досягненнями, рефлексувати під керівництвом досвідченого педагога, фіксувати власне професійне зростання. Досвід майстра стає надбанням здобувача у процесі активного використання у своїй практичній діяльності.

4.3. Основними принципами діяльності Майстерні є: співпраця та співтворчість; плюралізм думок, підходів, поглядів, проблемність роздумів; свобода дій, вибору, самовираження; диверсифікаційність; рівність усіх учасників майстерні; супровід; співробітництво, командна взаємодія; визнання права на помилку; переосмислення, самовдосконалення особистості через індивідуальну та групову роботу; рефлексія та саморефлексія.

4.4. Центральним орієнтиром педагогічної майстерні є особистість здобувача – вільна і відповідальна; рефлексивна; та, що самоактуалізується; яка пізнає, знаходить сенси й створює цілісний образ світу, визначає ставлення до нього. Зазначене є можливим, якщо керівник майстерні сповідує, як керівні, головні принципи гуманістичної педагогіки, відображені в педагогічній концепції «Нової освіти»: ціннісно-смысловий рівність всіх учасників освітнього процесу і, відповідно, безоціночність їх діяльності; здатність кожного учасника до побудови власного знання, до самореалізації та саморегуляції; навчання в діяльності, що призводить до переосмислення знань, переоцінки цінностей,

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 5
ПОЛОЖЕННЯ про педагогічну майстерню у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-073	Редакція 3

усвідомлюваних аспірантом як суб'єктивне відкриття; розвиток когнітивної, емоційно-ціннісної та практично-дієвої сфер особистості аспіранта.

4.5. Кожен здобувач за власним бажанням, згідно тематики дисертаційного дослідження може обрати майстерню, де він буде набувати педагогічного й наукового досвіду.

5. Керівництво педагогічною майстернею

5.1. Керівником Майстерні є доктор педагогічних наук, який є активним науковцем, має вагомі здобутки у науково-методичній і науково-дослідній діяльності, власні методичні розробки, володіє інноваційними освітніми методиками, технологіями та активно поширює їх у професійному середовищі, використовує широкий спектр стратегій навчання, уміє продукувати оригінальні, інноваційні ідеї, вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу в закладі вищої освіти та розуміє шляхи їх реалізації.

5.2. Керівниками Майстерні можуть бути провідні доктори педагогічних наук Університету й ЗВО України або інших держав, які є партнерами кафедри, за якою закріплено здобувачів.

5.3. На базі Університету функціонують такі авторські Майстерні:

	Назва методичного об'єднання	Проблема
1	Авторська педагогічна майстерня д.п.н., проф. Н.П. Волкової	Моделювання компетентнісної професійної освіти у контексті євроінтеграції. Підготовка майбутніх фахівців до професійно-педагогічної комунікації
2	Авторська педагогічна майстерня д.п.н., проф. Кожушко С.П.	Підготовка майбутніх фахівців до професійної взаємодії
3	Авторська педагогічна майстерня д.п.н., проф. Сапожникова С.В.	Розвиток вищої педагогічної освіти в європейському освітньому просторі
4	Авторська педагогічна майстерня д.п.н., доц. О.В. Лебідь	Підготовка майбутнього керівника закладу освіти до стратегічного управління
5	Авторська педагогічна майстерня д.п.н., доц. Зінукової Н.В.	Система навчання студентів усного перекладу

5.4. Керівник Майстерні: здійснює безпосереднє керівництво діяльністю авторської Майстерні, складає план роботи, організовує роботу з його виконання; несе відповідальність за стан і результати діяльності Майстерні; підтримує інноваційний пошук здобувачів, які проходять практику в майстерні; надає поради здобувачам щодо використання провідних ідей досвіду, впровадження засвоєного; відвідує та аналізує заняття здобувачів з метою оцінки результативності апробації і впровадження змодельованих технологій та ідей педагогічного досвіду; надає індивідуальну адресну допомогу. Є наставником, консультантом, координатором особистісного професійного

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 6
ПОЛОЖЕННЯ про педагогічну майстерню у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-073	Редакція 3

зростання здобувачів, здійснює їх педагогічний супровід, спрямований на взаємний професійний розвиток на засадах партнерства.

5.5. Керівництво здобувачем забезпечує керівнику Майстерні можливість оновлення й регенерації, що мотивує його до подальшого професійного зростання, а також сприяє більш усвідомленому і самовідданому ставленню до співпраці з підопічним. Рефлексивне наставництво спонукає керівників до критичної оцінки своєї роботи, усвідомлення власних досягнень.

6. Мета, завдання, напрями діяльності педагогічної майстерні

6.1 Пріоритетною метою діяльності Майстерні є: забезпечення методичної підтримки наукової, викладацької діяльності та професійного розвитку здобувачів; створення освітнього простору, який дозволить прискорити процес трансформації ідей педагогічного досвіду в практичну діяльність, збагачення технологічного потенціалу учасників майстерні, визначення шляхів професійного саморозвитку й самовдосконалення.

6.2 Діяльність Майстерні спрямована на вирішення таких основних завдань:

- забезпечення кожному здобувачу «сходження до власних сенсів» та особистого досвіду;
- створення сприятливих умов для індивідуальної креативної роботи учасників майстерні, так і на їх продуктивній співпраці, дослідження та пошуку власних оригінальних підходів до вирішення проблем наукового дослідження, розвитку педагогічної рефлексії і відкриттю власних стилів викладання;
- створення кола дослідників-одномумців, в якому кожен має можливість обмінюватися досвідом з колегами, отримувати допомогу і допомагати іншим на тернистому шляху осягнення науки;
- сприяння професійному й особистісному зростанню здобувачів, створення умов для більш повної їх самореалізації у науковій, професійній, викладацькій та інших видах діяльності;
- проведення науково-консультаційних заходів задля збагачення технологічного потенціалу та методичного досвіду здобувачів;
- пропагування перспективних моделей досвіду з актуальних проблем модернізації освіти, підвищення ефективності навчання та виховання;
- упровадження інноваційних технологій навчання і виховання;
- поширення авторського досвіду, сприяння засвоєнню і трансформації його провідних ідей в практичну діяльність;
- удосконалення методики проведення різних видів лекцій, семінарських та практичних занять та їх навчально-методичного забезпечення;
- впровадження інноваційних технологій навчання і виховання; проведення експериментально-дослідної діяльності;
- створення сприятливих умов для пошуку кожним здобувачем власних оригінальних підходів до творчого використання авторського досвіду в особистій практиці модернізації освіти;
- сприяння набуттю здобувачами комунікативних навичок (уміння слухати співрозмовника, вміння переконувати й аргументувати, презентувати себе і свої ідеї, сприймати критику та брати участь в обговоренні окресленої проблематики; працювати в команді з метою вирішення колаборативних завдань, встановлювати зв'язки та підтримувати контакти; володіння невербальними засобами комунікації, здатність вирішувати конфліктні ситуації); навичок самоорганізації (вміння ставити та досягати

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 7
ПОЛОЖЕННЯ про педагогічну майстерню у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-073	Редакція 3

поставлені цілі, навички self-менеджменту, самооцінки, саморефлексії, саморозвитку); емоційних компетенцій (упевненість в собі, емпатія, почуття відповідальності, емоційний інтелект, стресостійкість, чесність, оптимізм, гнучкість, емпатія).

6.3. Можливі напрями діяльності Майстерні:

– науково-дослідна робота (поглиблене вивчення актуальної науково-педагогічної проблеми; створення теоретичної бази даних із проблеми, яка вивчається; трансформування науково-педагогічної проблеми, яка вивчається, через розробку нових моделей організації освітнього процесу, проєктів, методичних матеріалів; формування аналітичних висновків про інноваційні напрями діяльності);

– конструювання окремих форм організації освітнього процесу (методичні розробки занять; розробка сценаріїв позааудиторних заходів, предметних тижнів тощо);

– розробка авторських програм з окремих напрямків реалізації науково-дослідної проблеми (програма підготовки; програма вивчення, моделювання, упровадження інноваційних технологій).

7. Основні складові змістової діяльності педагогічної майстерні

Програма діяльності Майстерні розроблена відповідно до вимог нормативно-правових актів, що регламентують проходження практики аспірантами з метою оволодіння сучасними методами та засобами навчання, дослідницьких, професійних навичок та вмій для вирішення конкретних навчально-виховних завдань в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби в систематичному збагаченні власного професійного досвіду та творчого застосування в практичній діяльності.

7.1. Алгоритм роботи педагогічної майстерні:

1. *Знайомство з методичною системою майстра.* Вияв власних професійних потреб здобувача. На цьому етапі педагоги-майстри (наукові керівники аспірантів, провідні викладачі ЗВО) презентують свій досвід, проводять відкриті заняття (лекцію, семінарське або практичне заняття), обґрунтовують ефективність власної авторської технології. Здобувачі обирають майстра, у майстерні якого вони навчатимуться та підвищуватимуть свою професійну майстерність.

2. *Групова робота здобувачів під керівництвом майстра.* На даному етапі здобувачі вивчають методичну систему майстра, який представляє на їх розсуд систему занять з певної дисципліни та демонструє певні прийоми роботи. Провідною формою є шедоуінг (від англ. job shadowing – слідування як тінь) різновид наставництва, сутність якого полягає у слідуванні здобувача протягом певного часу в ході виконання конкретного завдання за майстром «як тінь», намагання знаходитися всюди поруч, навчатися майстерності безпосередньо від досвідченого практика.

3. *Моделювання занять.* Цей етап передбачає розробку і проведення спільних із майстром навчальних занять (занять-дуетів), а також розробку і представлення власних моделей організації та проведення навчальних занять, впровадження інноваційних технологій навчання. Аналіз результатів власної та спільної діяльності.

4. *Представлення власного педагогічного досвіду.* Здобувачі проводять відкриті заняття, представляють власні дослідницькі проєкти, здійснюють аналіз та самоаналіз, беруть активну участь у дискусіях з проблем роботи майстерні.

5. *Узагальнюючий етап,* який передбачає впровадження в практичну діяльність інших педагогів досвіду роботи майстерні. На даному етапі проводиться міні-конференція «Марафон педагогічних ідей», де учасники різних майстерень не лише демонструють результати своєї роботи, а й обговорюють їх.

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 8
ПОЛОЖЕННЯ про педагогічну майстерню у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-073	Редакція 3

7.2. Диверсифікація видів діяльності Майстерні:

- організація і проведення тематичних клубних засідань, семінарів, диспутів, круглих столів, тощо;
- проведення тренінгів, спрямованих на формування у здобувачів комплексу неспеціалізованих надпрофесійних «гнучких компетентностей» (soft skills);
- залучення здобувачів до участі в майстер-класах, презентаціях, вебінарах, інтернет-форумах;
- організація індивідуальних та дистанційних консультацій, круглих столів, проєктів професійного розвитку тощо.

Тематика, зміст, форми і методи роботи в майстерні визначаються майстром індивідуально, відповідно до загальної мети, завдань, запитів здобувачів.

7.3. Заняття майстерні проводяться відповідно до визначеної періодичності та встановленого розкладу.

7.4. Відбір змісту практичної діяльності в Майстерні передбачає:

- професійну та особистісну спрямованість – будь-яка діяльність у Майстерні дозволяє бачити перспективу особистісного професійного розвитку;
- проблемність – зміст навчання спрямований на опанування, розробку та пошук способів вирішення проблемних ситуацій;
- інтегративність – поєднання різних видів діяльності, різноманітних форм і методів роботи (від колективних – до індивідуальних), що передбачає інтеграцію теоретичного та практичного навчання (професійно-педагогічної, психологічної, методичної, фахової підготовки), засвоєння інноваційної діяльності;
- емоційність – створення атмосфери взаємоповаги та доброзичливості, а як наслідок – набуття аспірантом навичок педагогічного спілкування, взаємодії та відповідальності;
- рефлексію та корекцію діяльності – самоаналіз почуттів, емоцій, ставлення до оточуючих, аналіз «втрат і надбань» у процесі роботи майстерні.

7.5. Заняття в Майстерні передбачає етапність:

1) індуктор – створення емоційної та творчої атмосфери, введення учасників майстерні у роботу групи через особистісне ставлення до окресленої тематики конкретного заняття; індуктором може стати будь-яка наочність – предмет, слово, малюнок, образ тощо;

2) безпосередня робота з матеріалом: – самоконструкція – індивідуальна робота над виконанням поставленого завдання, формулювання гіпотези, можливих шляхів вирішення проблеми; – соціоконструкція – постановка описаних елементів у малих групах, або всією групою учасників майстерні; – соціалізація – обговорення проведеної індивідуальної, групової роботи між усіма учасниками майстерні; – афішування – презентація робіт кожним учасником в аудиторії та ознайомлення з ними; – розрив – внутрішній емоційний конфлікт, який стимулює пошук нових питань з окресленої проблематики, нових знань;

3) творча робота – діяльність, в результаті якої здобувачем реалізується проєкт як результат творчого завдання;

4) рефлексія – самоаналіз проведеної роботи під час роботи в майстерні, підведення підсумків.

7.6. Продуктом діяльності майстерні може бути кейс, портфоліо наукових та методичних розробок, науково-методичні матеріали, авторські технології, інноваційні проєкти, авторські програми тощо. Результатом діяльності майстерні стає не лише реальний інноваційний продукт, але й процес його створення на основі співпраці й співтворчості. Ще однією особливістю майстерні є відчуття свободи творчості, в якому перебувають її учасники.

Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля»	Код	Стор. 9
ПОЛОЖЕННЯ про педагогічну майстерню у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-073	Редакція 3

7.7. Критерії оцінювання роботи майстерні: презентативність (яскраве вираження ідеї та виявлення високого рівня ерудиції, культури та стилю спілкування); ексклюзивність (оригінальність у презентації ідеї); вмотивованість (практичне донесення авторської ідеї); оптимальність проведення (достатня кількість засобів, використаних під час занять); ефективність заходу (ступінь готовності автора до поширення свого досвіду).

8. Права і обов'язки здобувачів

8.1. Здобувачі мають право: отримувати інформацію про заходи Майстерні; брати участь у всіх заходах, передбачених планом роботи Майстерні; брати участь в обговоренні питань, пов'язаних з організаційною діяльністю Майстерні та вносити пропозиції щодо вирішення цих питань; проводити вільний обмін думками з учасниками Майстерні з будь-яких питань, що становлять взаємний інтерес; користуватися консультаційною та інформаційною підтримкою Керівника майстерні; з усіх питань, що виникають, звертатися до керівника Майстерні.

8.2. Здобувачі зобов'язані: дотримуватися норм чинного законодавства України, Статуту Університету, цього Положення у заходах, організованих Майстернею; дотримуватися графіку засідання Майстерні; виконувати всі види робіт, передбачені програмою діяльності Майстерні; за попередньою угодою відвідувати навчальні заняття керівника Майстерні з метою вивчення методики викладання, знайомства з педагогічним досвідом; виявляти ініціативу і активність у вирішенні як власних завдань, так і завдань, що становлять взаємний інтерес; сприяти реалізації намічених заходів.

8.3. У разі невиконання вимог, що пред'являються до здобувача, він може бути усунений від роботи в Майстерні.

8.4. Здобувачі, які не пройшли практику в Майстерні з поважних причин, направляються в майстерню вдруге.

9. Внесення змін і доповнень до положення

9.1. Положення ухвалюється Вченою радою Університету та затверджується наказом ректора Університету.

9.2. Контроль за виконанням Положення здійснюють відділ аспірантури та докторантури, гарант ОНП.

9.3. Зміни й доповнення до Положення розглядаються й ухвалюються Вченою радою Університету та затверджуються наказом ректора Університету.

9.4. Про зміни, які внесено до Положення, повідомляється шляхом розміщення інформації на Інтернет-сайті Університету.